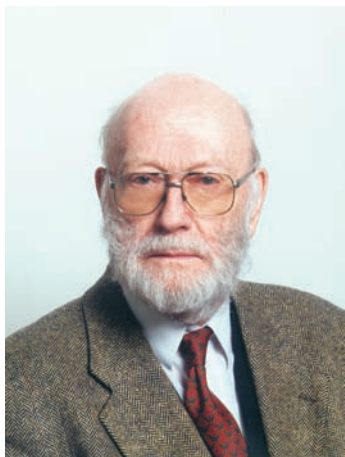

U SPOMEN

IN MEMORIAM

AKADEMIK MILAN MACELJSKI

U srcima svih nas sada samo beskrajnu tugu iščitavamo i nemoć i ljutnju. Pitanje koje si bespremetno, ali neprestano ponavljamo: zašto, zašto baš sada, zašto baš on? Kao da bi ikada bilo vrijeme i kao da bi ikada ovaj trenutak trebao doći. Ako smo ikada išta znali i mogli, sada ne znamo i ne možemo. Ne možemo reći zbogom, ne možemo se oprostiti, teško je iza sebe ostaviti godine učenja, poštivanja, uvažavanja, godine povjerenja. Ne mogu pisati o akademiku, profesoru emeritusu, znanstveniku, stručnjaku, predsjedniku brojnih udruga, to će neki drugi. Neki koji su

njim manje i kraće, drugačije život dijelili. Moram se oprostiti od velikog čovjeka, učitelja, izvora snage i uzora, Milana Maceljskog.

Ne možemo odabrati kada ćemo i kako ćemo umrijeti, ali možemo odlučiti kako ćemo živjeti. Profesor Maceljski uvijek je u svakom trenutku znao kako će i kuda će. Od dana kada je diplomirao pa po kazni poslan u Orahovicu, dana kad je došao na fakultet i nakon profesora Kovačevića gradio Zavod za entomologiju pa potom poljoprivrednu zoologiju, dana kad je imao jasnu viziju da treba stvoriti studij fitomedicine, poslijediplomske i doktorske studije, kada je čvrstom rukom vodio Institut za zaštitu bilja, osnivao društva i udruge, utemeljio časopise i ispisivao tisuće i tisuće stranica knjiga, brošura i publikacija. Njegovo je geslo bilo: bolje je sto puta pogriješiti, nego ne učiniti ništa. A učinio je toliko mnogo za znanost, za struku, za svoje kolege i prijatelje. Mnogima i cijeli život ne bi bio dovoljan da samo pregledaju njegov opus.

Najteže je od svega izreći šture i hladne podatke iz njegova života, no negdje na stranicama papira oni moraju biti, moraju se vidjeti. Ali koliko bi to stranica trebalo ispisati da se obuhvati čitav životni opus profesora Maceljskog? Ne znam i uvijek bih se bojala koliko je toga još ostalo, koliko sam toga ispustila i zaboravila. Zato ću to ostaviti nekim drugim ljudima, a na ovim stranicama izreći ću neke svoje i drugačije riječi.

Profesor Maceljski neizmjereno je volio svoj Zagreb i bio ponosan na njega. U Zagrebu je rođen, odrastao, školovao se i proveo čitav život. Iako su ga putevi vodili po čitavom svijetu, uvijek je govorio: volim Zagreb iznad svega, samo tu mogu i želim živjeti. Osim početka radnog vijeka, koji je proveo u Orahovici, ostali dio radnog vijeka proveo je u Zagrebu, isprva u Fitosanitetskoj stanici (1953-1956), potom u Republičkom zadružnom ratarsko-sjemenarskom poslovnom savezu (1956-1961), a nakon toga na Poljoprivrednom fakultetu, bez obzira kako on mijenjao imena (od 1961. do umirovljenja 1993. godine).

Profesor Maceljski počeo je raditi na Fakultetu kao asistent čuvenog profesora Kovačevića koji je u njemu odmah prepoznao svog nasljednika. Čovjeka iznimne inteligencije, snage, moći, upornosti i volje. Čovjeka koji sve što zacrti može i učini, sve što otpočne i završi, čovjeka vječno otvorenih očiju, prepunog ideja i vizija. Pravog lidera koji sebe i sve oko sebe gura naprijed, koji nikad nije zadovoljan postignutim i svaki puta kaže: «dobro je, ali može i bolje». Nastavna djelatnost profesora Maceljskog vezana je uz entomologiju, fitofarmaciju i aplikaciju pesticida. Vodio je mnoge kolegije na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju (Entomologija s fitofarmacijom, Fitofarmacija s zaštitom okoliša, Zaštita bilja, Specijalna entomologija, Aplikacija pesticida, Zoocidi, Fitofarmacija – toksikologija i ekotoksikologija, Štetnici povlarskih kultura i dr). Predavao je na Sveučilišnom studiju «Toksikologija», na Šumarskom, Veterinarskom fakultetu, u Križevcima, Osijeku i tako dalje i tako dalje. Neki nastavnici prozivaju studente da bi ispunili dvorane, a na predavanja profesora Maceljskog studenti su trčali da bi dobili mjesto za sjedenje u dvorani. Uvijek pune dvorane, uvijek bezbroj pitanja i s druge strane strpljivih odgovora, priča iz prakse i s terena koje su prikivale studente za klupe i dvorane. Na Fakultetu bio je sve što netko može biti: član svih fakultetskih tijela (Vijeća, Savjeta, brojnih odbora), predsjednik Biotehničkog OOUR-a (od 1973. do 1976), direktor OOUR-a Institut za zaštitu bilja (od 1978. do 1985), dekan Fakulteta (od 1985. do 1987.), predstojnik Zavoda za poljoprivrednu zoologiju (od 1986. do 1993). Bio je voditelj dodiplomskoga studija Zaštita bilja i dugi niz godina poslijediplomskoga studija Zaštita bilja. Odgojio je nebrojene generacije diplomanata, poslijediplomanata i doktoranata. Vodio je više desetaka diplomskih radova. Pod njegovim je vodstvom magistriralo 30 i doktoriralo 16 znanstvenika.

Ne znam nastavnika kojeg krasi toliko ispisanih stranica sveučilišnih udžbenika i knjiga. Sam ili u suautorstvu objavio je 14 sveučilišnih udžbenika, u mno-

gim je knjigama napisao nekoliko poglavlja, a napisao je i dvadesetak internih skripata za studente dodiplomskih i poslijediplomskih studija.

Pisana riječ ostaje, a iza znanstvenika Maceljskog ostali su milijuni ispisanih riječi u 66 znanstvenih radova, 29 knjiga i udžbenika, 2 monografije, 680 stručnih radova. Objavio je i prezentirao 86 radova na međunarodnim i domaćim skupovima.

Vodio je brojne iznozemne i domaće znanstvene projekte, predsjedavao brojnim međunarodnim i domaćim znanstvenim i stručnim skupovima.

Bio je dugogodišnji predsjednik Društva i Sekcije za zaštitu bilja, Hrvatskog entomološkog društva, Komisije za zaštitu bilja Ministarstva poljoprivrede i šumarstva i dr.

Godine 1992. izabran je za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 1999. za predsjednika Znanstvenog vijeća za poljoprivredu HAZU i iste godine za dopisnog člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Za svoj predani rad primio je brojne nagrade, uz ostalo i Državnu nagradu za popularizaciju i promidžbu znanosti i nagradu za životno djelo.

I sve što je nabrojeno maleni je dio životnog opusa akademika, profesora emeritusa Milana Maceljskog. Za onog tko čita impozantne brojke koje jednoga dana treba upotpuniti svim naslovima, funkcijama, djelima, i objaviti na jednom mjestu, u jednom djelu, jasno je koliko je velik i plodan stručnjak i znanstvenik bio profesor Maceljski.

Mnogo ga ljudi pozna ili ga je upoznalo kao nastavnika, kao stručnjaka, kao znanstvenika, poznanika ili prijatelja. Malo je, jako malo onih koji ga poznaju, kojima je dopustio da mu priđu, da uđu u njegove misli i srce. Oni će se prepoznati, oni će znati koliko su puno imali jer su smjeli i mogli biti dio života Milana Maceljskog. Jednom sam mu rekla: «gdje smo mi sada, vi ste već bili, gdje ste vi sada tek poneki, rijetki, možda će biti». Bio je na najvišem pijedestalu, najveći i najbolji. Hoće li ga itko ikada dostići?

Na nebeskoj stazi, na putevima na kojima mu zvijezde osvjetljavaju stope i otvaraju nebeska vrata sniva mirno i spokojno kako nas je i napustio. Više nikada zemaljskim koracima neće prići k nama, ali od nekih nikada nije ni otišao.

Neka mu je laki kamen koji ga pokriva i nebo koje ga čuva.

Jasminka Igrc Barčić, Zagreb